

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>																				
<p>Hat.</p> <p>Sümege 1907-ben született 201 egyén, meghalt 195. A szaporodás tehát mindössze 6. Azaz hat! Ez a szaporodás Sümege hatodfél ezer lakosával szemben — semmi. Megdöbbentő statisztika ez! Azt bizonyítja, hogy városunkban a természetes szaporodás szinte teljesen megakadt. Ezt a szomorú eredményt részben a születések számának csökkenése, részben a halálozás statisztikájának növekedése okozza. Kitérünk ez, ha a múlt évet a régebbi évek statisztikájával összehasonlítjuk. Vegyünk csak 10 éves turnusokat.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Év</th> <th>Születés</th> <th>Halálozás</th> <th>Szaporodás</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1878</td> <td>173</td> <td>131</td> <td>42</td> </tr> <tr> <td>1887</td> <td>218</td> <td>144</td> <td>74</td> </tr> <tr> <td>1898</td> <td>215</td> <td>163</td> <td>52</td> </tr> <tr> <td>1907</td> <td>201</td> <td>195</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table> <p>Íme: míg a születés az 1887-iki legjobb évvel szemben 17-tel csökkent, addig a halálesetek száma 51-gyel emelkedett. E szerint a múlt év deficitje 68.</p> <p>Ez a súlyos deficit egyenesen fölhi arra, hogy keressük az okokat, amelyek ezt előidézik. Keressük tehát a születések csökkenésének, másrészt a halálozás emelkedésének okait.</p>	Év	Születés	Halálozás	Szaporodás	1878	173	131	42	1887	218	144	74	1898	215	163	52	1907	201	195	6	<p>A születések számának csökkenését a házasságkötések számának apadása éppen nem okozza. Tavál 49 pár kötött Sümege házasságot. E tekintetben 1907 jó esztendő volt, mert Sümege a házasságok száma 40-45 között mozog. Úgy látszik azonban, hogy a házasságok nem olyan termékenyek, mint ahogyan a magyar faj ismert szaporaságánál várhatnók. Míg az átkozott <i>egyke</i> rendszer el nem harapozott annyi vármegyében, addig szaporaságra nézve a magyar nép volt az első a világon. Csak nem ez a veszedelmes isténcsapás kóstit bele már Sümege népébe is! Nem hisszük. Legalább magába a nép zömébe — állíthatjuk — nem! Tovább nem megyünk, mert a kényes téma fejtegetése az eddig immnens osztályokra nézve veszedelmes lehet, bár ez irányban tett puhatólózásunk azt látszik igazolni, hogy ez a rettenetes kór köztudottan van.</p> <p>A születések apadásának oka lehet az is, hogy a már megfogant életet megfojtják, mielőtt napvilágra jutott volna. Ez a sötét bűn, ez rettenetesen gyáva embergyilkosság, amely egyik másik alföldi községet valóságos hirhede tette, tudunkkal Sümege nem fordul elő. Két évtizede is van, hogy erről a szörnyű dolgról beszélt a</p>	<p>község, azóta azonban hallgat ez a sötét krónika.</p> <p>A születések apadását okozhatja a nemzedék satnyulása is. A hamar elhervadó, pusztuló életerő nem tud gyümölcsöt hozni, meddő marad. És ezen a ponton a születések számának csökkenése összetalálkozik a halálesetek emelkedésével. A degenerált életerő ha termel is gyümölcsöt, gyöngy, satnya, idétlen, veszendő az, az első kis szellő fúvalma leszakítja életfájáról, sirba viszi, hant alá takarja.</p> <p>Azt hiszük, ez a degenerálódás jelentkezik a sümegei népesedés folyamatos hanyatlásában is. Az ifjú nemzedék testileg, lelkileg mögötte marad a még most élő öregebb embereknek. Sokszor elnézem az uccán kaszinózó népet. Vizsgálódás nélkül is föltűnik, hogy az 50-60-as évekbeli szép szálas, piros, egészséges, vállas, derekas férfiak mellett a fiatalabb 24-30 éves férfiak alacsonyok, véznák, sápadtak, ványadtak. Míg az öregek szinte életerőtől duzzadnak, addig emezek a korhadás szomorú hatásával vannak az emberre. Még sok más ok működik közre ebben a degenerálódásban.</p> <p>A születés arányszámának apadását a halálesetek apasztásával lehetne ellensúlyozni. Azonban ezen a téren is inkább romlás, mint javulás mutatkozik.</p>
Év	Születés	Halálozás	Szaporodás																			
1878	173	131	42																			
1887	218	144	74																			
1898	215	163	52																			
1907	201	195	6																			

A gyáva.

Kardos Feri, akit egy később megérthető okból madár csalogatónak neveztek a régi barátai, egészen a lakása ajtajáig kísérte Boros Mihályt, a fiatal törvényszéki bírót, akinek inkább csak jogos reménye, mint biztos protekciója volt arra, hogy egykor szép karriert csinál s akinek a haladása eszerint meglehetősen bizonytalan volt. Még az ajtóban is igen élénken bátorította valamire, bár Boros több félénk pillantást vetett az olykor meg-meg mozduló orgona bokrokra, melyek a kis vidéki ház rácsos kerítése mellett virítottak. Egy idő óta várni szokta valaki s most attól tartott, hogy megint ott van s meghallja a beszélgetést, melyet pedig talán éppen az előtt az egyetlen előtt szeretett volna eltitkolni.

Kardos Feri egyszerűen határozatlanságnak magyarázta ezeket a félrenézéseket, beleragaszkodott a Boros kabátja gombjába és nagyobb tüzzel beszélt:

— Ne félj és bízd rám az egész dolgot. Biztosítalak, hogy feltűntél nekik. Az apa azt mondta: derék, megállapodott fiatal ember, az információk a lehető legjobbak, a jövője biztos, csak hogy persze az utat egyengetni kell.

— És ő? — kérdezte élénken Boros és pápaszemes, szelid szöke arca leányosan elpirult. Bánta és restelte a kérdést, talán félt is a feleletől. De már késő volt.

— Pannával, barátom, az ember soha

sincs teljesen tisztában. A nyakadba borulni talán még az esküvő után sem fog. De kocsart nem ad, arról biztosítalak. Okos, higgadt, nyugodt teremtés, aki meg tudja érteni, hogy a tehetség és az ő családi összeköttetései neki olyan jövőt biztosítanak neki, amilyennel meg lehet elégedve.

Boros Mihály csüggedten hajtotta le a fejét s a vocator rögtön megértette, hogy hamis hangon dalolt. Vállára csapott és vidáman bátorította.

— De hiszen a többi a te dolgod. Teringette! Hiszen utóljára is neked kell meghóditanod. Én csak nem állíthatom eléd azzal a kijelentéssel, hogy máris ég. Csak ne félj és tedd, amit mondtam.

Amit Kardos Feri mondott, az volt, hogy Boros csipje ki magát, készüljön el öt órára és várjon rá, érte jön, elviszi a sétatéri kioszkba és ott egyszerűen bemutatja Zipszer Pannának, aki rokonaival oszonnál. A szíves fogadtatásról pedig jót áll.

— El kell jönni, — mondta még egyszer, amint megrázta a kezét. Hiszen nem akarsz megpenészedni ebben a nyomorult városban. A végcélod itt mi lehet más, mint a nyugdíjazás. Kiveszel egy dinnyeföldet, megházasodol, az anyósod is hozzád költözik és aztán egyik gyerek a másik után.

Boros most már végkép megjijedt. Az orgona-bokrok közt határozott recsegés támadt, mintha valaki ijedtében hamar visszagugrott volna. Félt, hogy nem bírja elhallgattatni ezt a buzgó fecsegőt, intett neki, hogy jó, készen lesz és benyitott az udvarra.

Az orgona bokrok előtt a földön egy kis gyűrött kék szalag volt, valahogy kibomlott és leesett valakinek a fejről, akinek már nem volt ideje felvenni, vagy aki tán annyira el volt foglalva valami más gondnal, hogy a veszteségét észre sem vette. Boros lehajolt érte és felvette. De mikor a konyha elé, a kisvárosi lakás közös bejárata elé ért, mégis csak eldobta megint. S mint aki ezzel valami gyöngédtelenséget követelt volna el, azzal a különös, rossz és elégedetlen érzéssel nyitott be.

A konyhában nem volt senki, de a háziak felé nyíló ajtó éppen becsapódott s a nyílásba oda szorult egy halvány kék ruhának csipkés fodra.

Boros Mihály benyitott a saját szobájába, belevetette magát a hűvös, fekete díván sarkába. Nagyon sóhajtott, megtörülközött és lecsukta a szemét, Zipszer Pannára gondolt, a kis város szenzációjára, ki pár hét óta, mint a törvényszéki elnökék vendége teljesen felzavarta a város nyugalmát. Szegény kisvárosi lányok, akiknek az volt a legnagyobb mulatságuk, hogy esténként kidugják a fejüket a félig nyitott zsalugterek közül és várták, míg egy sétáló ifjú hivatalnok beleakaszodik a támasztó vasba, melynek olyan csudálatos horogformája volt és felnézve hozzájuk, elmondja a *Képeddel alszom el* szövegét hiteles prózában. Eh, most hiába nézettek ki. A város összes legénye a kioszkba gyűlt és hallgatja a Zipszer Panna gorombáskodásait. Panna ügyes és ügynevezett eredeti lány volt. Poly-

A ki-delek fele elhal, mielőtt iskolás korba jutna. Mert nem részesül a megfelelő gondozásban. Akik kiállják a kiseddpusztulásnak ezt a veszedelmét, azokat a 10-12 éves gyermekeket önös anyagi érdekből súlyos munkára fogják. Kora hajnaltól késő estig dolgoztatják őket. A nehéz, gyöttrő munkában megcsöklik a gyöngye, fejlődésben levő test és soha el nem érheti a deli férfierő nagyságát és szépségét.

A satnyulás okai még a rossz lakás, a rossz levegő, a rossz táplálkozás és az alkoholizmus.

Népünk ma rosszabbul lakik, mint évtizedekkel ezelőtt. Az év hét-nyolc hónapjában, szeptembertől májusig az egész család a konyhába is degradálódott szobába húzódik. Ott készül az étel, ott főzik a sertések számára a burgonyát, a répát és egyebet, ott kerül mosásra a család szennyeje és ott szárad meg a nedves ruha. Mind ez veszedelme a levegőnek, de szellőztetés az nincs. És ebben a nyomasztó, agyonfojtó levegőben el a család, zsufoltan, egymás hegyén-hátán.

Hozzá hogy él? Manapság főtápláléka a palinka. A kereset javarészt ez a gyilkos, testsorvasztó, erkölcsrontó ital emészt meg. Isszák mindnyájan, a csecsszopó csecsemőtől a serdülő gyermekeken át a szülőkhöz. Isszák reggel, délben és este, isszák napközben. Emmellett a táplálkozás, amely a test fejlődésének és erejének alapja, nagyon sovány. Mert a gyorsan fűtő palinka mellett táplálóból, kiadóból ételek szükségét nem igen érzi, de meg a palinkára pazarlott kereset miatt nincs is rá pénz.

Vagy ami még volna, az eluszik a palinkamérésekben és kocsmákban.

ton kötekedett, gorombáskodott, az alsó ajkát előre biggyesztette, hátat fordított és e szokatlan, pikáns fogásokkal hallatlan sikereket ért el. Az első tournüröt ő hozta le a fővárosból és ő okozója annak, hogy a tisztas vidéki ur házakban egymásután tűntek el nyomtalanul apró lószőr-párnák, ócska vadásztáskák és emelkedtek a lankadt ruharáncok, lépést tartva az ifjú urak mindegyre emelkedő lelkesedésével. Konkurenciába léptek azzal a csinos, kecses kis tournürrel, mely a Panna tunikáját érvényesítette. Többnyire fehér ruhát viselt, hozzá fehér cipőt s félrecepott fehér kalapot.

De most, amint Boros Mihály reá gondol, ime halványkék ruhát ölt, merész, hideg, ravasz szürke szeméit fekete pillákkal árnyalja, a kezében egy kis gyűrűt kék azalagot tart, mintha kérdezné:

— Miért dobtad el az előbb?

— Boros Mihály kinyitotta a szemét, felugrott. Ijedten nézett az órára. Háromnegyed órát szundikált és most már a világ

Népünk a megjavult kereseti viszonyok áldásait alig érzi, mert könnyelműen elkótyavetyeli az említett vesztőhelyeken napról napra vagy legalább hétről hétre.

Ez az életmód sorvasztja azután az emberiséget. A már kiseddkorában megmetelyezett szervezet sehogy sem tud a fejlődés delelő pontjára jutni. elveszti ellenálló erejét a külső támadásokkal szemben s elveszti azt az erőt is, amely kellő számú és megfelelő épségű, testileg, lelkileg erős szervezetű utódokat tudna produkálni.

Megdöbentő ez a satnyulás. A nemzet legnagyobb kincsét, életerejét őrli, emészt meg s végső eredményképpen sirját ássa meg. Mert ma már nem csupán nálunk van ez így. Hatalmába kerítette szinte a nép összes rétegeit szerte az egész országban.

A baj általános. Ellene erősen ható orvosszerek szükségesek. Predikációk, miket a társadalmi egyesületektől kérnek, statisztikák, amiket a tanuló ifjúságról gyűjtenek, még homeopata orvosságnak sem járják meg. Magának az államnak kell itt mélyreható, erős, hatalmas intézkedéseket tennie. Gyökeres javulást csakis ettől várhatunk. Ennek a javulásnak pedig mielőbb be kell következnie, mert évről évre sokszoros milliókat érő munkaerő megy tönkre népünk pusztulásában, testi-lelki satnyulásában.

Ezt sürgeti az a szám, amelyet cikkünk homlokára írtunk. Maga ez a szám csak kis Sümegegre vonatkozik, de az a baj, amelyet jelöl, országos baj. Gyógyítására is országos orvosságra van szükség. Sürgessék ezt az orvosságot mindazok, akik csak hivatottak rá.

van idő az öltözésre. De a kis kék szalagot talán még be lehetne hozni.

Elindult az ajtó felé. Kinyitotta s egyszer csak szemben állott egy halvány, kék ruhás leánnyal, aki lesütötte előtte fekete pillával árnyalt szemét. Valami kávé s ibrik volt a kezében, de csak egy pillanatig, a következő percben már darabokra válvá gurult szét a kövön.

— Ugy megjedtem.

— De hát azért ne menjen el — mondta a szőke fiatal ember. Hová siet? Vagy tán haragszik?

A fiatal lány ránézett. Nem volt feltűnő szépség, talán egyszerű szépség sem. A homlok alacsony s itt-ott benőtt a haja. Az orra táján néhány szeplő, az álla egy kicsit előre áll, de vérpáros a szája s gyönyörű apró fogak ragyognak benne. Mikor pedig a csudásan hosszú fekete szempillákat fel-emeli, olyan kék szemek nyílnak meg, melyeknek sugara bevezet a szív mélyére, hol minden csupa melegség és édes marasztalás.

»Ruhe sanft!«

Ne ijedjen meg a tisztelt olvasó a fenti címtől, mert ennek a stílt német mondásnak a folytatása már magyar lesz. De hogy senki se törje soká a fejét, röviden elmondom, amit akarok.

Egy vizás dologról kívánok röviden szólni. Ha az ember Sümegegy egy-egy gyermek temetésére elmegy s az udvarra kitétt koporsót szemügyre veszi, megütközve látja, hogy míg a halott neve magyarul van írva, addig a koporsón aranyozott papir keretben, német betűkkel ott diszeleg: Ruhe sanft! Az embert igazán különös érzés fogja el ennek a furcsa dolognak a láttára. Nem tudja, hogy boszankodják-e vagy nevésszen. Mert az már mégis csak nagyfokú nemtörődömségre vall az illető iparos részéről, hogy ilyen dolgot egy színmagyar város közönsége részére raktáron tartani s eladni merészel.

De nem kevésbé bűnös e tekintetben a közönség is, mely kedves halottját ilyen igazán neveléses magyar-német föllíratl kíséri örök nyugvó helyére.

Szegény halott, hogy meg nem fordul sirjában. Ez alkalommal a nevet elhallgatjuk, de ha még egy eset előfordul, teljes címmel, kimélet nélkül, a dolgot megillető elbánással tesszük szavát az ügyet a nagy nyilvánosság előtt.

Igaz, az egész kicsiségnek látszik s talán sokan azt gondolják, hogy szóra sem érdemes. A kicsiségnek látszó dolgoknál kell kezdenünk, hisz a német szellem, a német nyelv, mely hazánkat oly soká uralta, csak így szorítható vissza lépésről-lépésre, ha a nagy közönség s csekélynek látszó dolgokban is egyetért a német gyártmányú portékát még föllírat nélkül is határozottan viszszaautasítja. Elég dolog van még, mit magunk, fájdalom, előállítani még nem tudunk s így a külföld által készített s nekünk idegen dolgokra vagyunk utalva. De már azt senki sem mondhatja, hogy magyar föllíratos koporsókat s hozzá magyar gyártmányt ne kaphatnánk.

Faj- és nyelvszeretetünknek a nép vérébe kell átmenni. Ennek a hazafias kötelességünknek pedig az által teszünk eleget, ha első sorban társadalmi érintkezéseinkben hazánk nyelvét használjuk, másodsor, ha ezen faj- és nyelvszeretetünkkel kifolyólag népünk anyagi boldogulásának útját tőlünk telhetőleg egyengetjük, elősegítjük. Ezt pedig az

A története rá van írva ebben az alacsony sárga házban, mindenre, még az ajtó előtt nyíló estikékre is. Özvegy asszony lánya. Az apja hivatalnok volt és árván hagyta őket. Az anyja kis nyugdíjjal, de sok lekvárral özvegyen maradt. Kosztosokat fogadtak tehát s minthogy a tanuló ifjúság valami rejtelmes tartózkodással viseltetett ama bukta nevezetű térszék iránt, melyeket, mint jó, kiadós térszékakat szoktak lekvárral értékesíteni, a hivatalnok uraknak tettek ajánlatot. Boros Mihály, aki szőke volt, szelíd, álmadozó, tanult és igen szorgalmasan dolgozó ifjú, lakásra is náluk ragadt. Elfoglalta az egyetlen, uccára nyíló két ablakos szobát, de minthogy többnyire a hivatalban ült, a család viszont az ő szobájában tartózkodott. Déli harangszóra szétrebbentek, de azért megtörtént olykor, hogy ebéd után Milike benyitott s megkérdezte:

— Nem felejtette-e ott a horgolást? A horgolást megtalálták és lassacskán odajuttattak, hogy a lány esténként véletlenül az or-

Az első duuantuli gőz- műfestő- vegyítisztító és pliszérozógyár főkelepe Vadász Adolf divatárú kereskedőnél S ü m e g e n .

Elfogadok a cég részére e szakmába vágó legkényesebb ruhaneműek vegyileg való tisztítását, foltok és pecsétek eltávolítását, valamint bármily ruhaneműeknek gőzzeltörtendő minden színre való megfestését.

A ruhaneműk festésénél az elfejtés felesleges.

által tesszük, ha az idegen portékát állandóan bojkottáljuk s szükségleteink fedezésére, amíg magyar árut kaphatunk, addig idegen portékát soha meg nem veszünk. Szívelejünk meg ezeket s tanuljunk meg egyes dolgokban ha kell nélkülözni, vagy azokról egészen lemondani. De erre nevelnünk kell a népet. Ennek a tudatnak át kell hatni a társadalom minden rétegét. Ezt a célt kell szem előtt tartania az iskolának is, mint e tekintetben kiinduló pontnak. Csak ilyen egyöntetű eljárás lesz képes eredményt fölmutatni. Minden egyéb föllobbanás csak szalmaláng. Tanuljunk a hazai ipar s minden egyes hazai termék megbecsülésében az idegen nemzetektől, különösen Amerikától, melyet naggyá csakis fiainak a hazai ipar és kereskedelem pártolása dolgában tanusított egyöntetű eljárása tett.

Szükségesnek találtam mindezeket elmondani, mert szoros összefüggésben vannak fölszólalásom címével. Nem folytatom tovább, hanem népünket szeretettel kérem, szíveleje meg az itt röviden elmondottakat s aztán ki-ki a maga szűk körében tegye meg e tekintetben hazafias kötelességét az által, hogy mindenben s így a fentemlített koporsó díszekben is csak magyar feliratú s ilthon készült árut vásároljon. S el ne éktelenítse senki kedves halottja koporsóját cifra német felirattal, melyet csupán közönyünk s nem-törődömiségünk miatt tud a német ravaszság és élelmesség becsempészni.

Jegyezzék meg ezeket különösen a német feliratos portékák árusítóit, kikről hajlandók vagyunk föltetni, hogy ez eljárásukban szintén a közöny és nem-törődömiségük vezette őket.

Vissza tehát a német portékával Bécsbe, avval a kívánsággal: Ruhe sanft in Wien!

Spektátor.

Előfizetési felhívás. Mai számunkkal 15 éves mult záródott le mögöttünk. Ez a mult s a benne elért eredmények igazolják, hogy lapunkra szükség van. Számos alkotásra mutathatnánk rá, amelyek megvalósításában lapunknak jelentékeny része van. Nem tesszük. Aki figyelmesen olvasta lapunkat: tudja, aki nem olvasta: annak hiába magyaránzó.

Igérjük, jövőre is minden lehetőségünkkel és buzgalmunkkal dolgozni fogunk Sümegek és vidékének összes érdekein. Dolgozunk avval a lelkiünkben fakadó igaz és

gona bokrok előtt állt. Később a kis kék szalag leoldódott s akkor Boros úr volt szíves újra felgázítani. Ez a felgázítás akkor csak annyiban sikerült, hogy Boros úrnak a szája valahol elakadt a Milike fején, de a másli maga, mint másli egy fabatkát sem ért.

— És most ime odajutottak:
— Vagy tán haragszik?
— Miért? kérdezte csöndesen, de igen szomorúan Mili
— Csak. Úgy gontoltam.
— Téved. Inkább örülök és szivemből gratulálok előre is. Ön megnősül . . . előre lép, halad . . . Itt pedig mi vár rá . . . A penzió, a dinnyeföld.

Sötét pirosság borította el az arcát, amint észrevette, hogy akar ismétetni. Elfordult, kifelé indult, de a vállá megremegett, látszott, hogy sír. Boros mellelte termett:

— Mili . . . Karja a leány derekához ért, villanyos ütészikkázott át rajta, most már nem gondolkodott többé. Felemelte a lehajtott, könnyes arcot s belenézett azokba a csudásan meleg szemekbe. Ezek a sugarak ah, ezek a sugarak igazán nem vezetnek messze. Az egész látóhatár, amit ezek beszegnek: szürke, egyhangú, munkás, küzdelmes, dicsőségtelen élet, szerény rang, szűkös fizetés, nagy kötelességek s a végén csakugyan a penzió és a dinnyeföld.

— Mili . . . edesem . . .
A leány felriadt:
— Hallotta? kopognak . . . Öt óra . . . Verik az ablakot . . . A lecsukott zöld

mély szerejével, önzetlenséggel, pártatlansággal és szigorú tárgyilagossággal, amelyek a 15 éves multban is vezereleink valdauk.

Ebben a munkában kérjük közönségünk nagyrabecsült erkölcsi és anyagi támogatását.

Lapunk ára marad a régi.
Jegyzők és tanítók fele áron rendelhetik meg lapunkat.

Fisztelettel
a Sümeg és Vidéke
szerkesztősége és kiadóhivatala.

H I R E K .

Tiszteletbeli tisztviselők. Batthyány Pál gróf főispán Szigethy Elemér dr. zalaegerszegi ügyvédet tb. főügyésszé, Kovacsics Ferenc dr. csáktornyai járásorvost tb. főorvossá nevezte ki; egyszersmind Hajik István és Cinder István dr. zalaegerszegi ügyvédek tb. főügyészi, Tripammer Rezső dr. nagykanizsai ügyvédet tb. ügyészi, Huray István dr. balatonfüredi orvost, Szekeres József dr. nagykanizsai kórházi főorvost, Lukonich Gábor dr. sümegek, Böhm Szidney dr. perlaki, Józsa Fábán dr. alsólendvai járásorvosokat, Thassy Gábor dr. zalaegerszegi orvost tb. megyei főorvosi, — Mojzer György dr. keszthelyi orvost tb. járásorvosi, Karácsony Kálmán sümegek és Farkas Kálmán zalaszentgróti szolgabírákat tb. főszolgabírói, Botka Andort és Gózon Istvánt tb. szolgabírói állásaikban megerősítette.

Gyászhir. Részvétellel közöljük a következő gyászjelentést:

Rhédey Endre az összes rokonság nevében is fájó szívvel jelenti, hogy szerető hitvese, Rhédey Endréné szül. Mihálovics Paula életének 30-ik, házasságának 10-ik évében Verpeléten 1907 december 30-án hirtelen elhunyt. Hült tetemei 1908 január hó 1-én délután 3 órakor fogtak a verpeléti sírkertben a feltámadásig nyugalomra tételni. Lelki nyugalmáért az engesztelő szent mise január hó 2-án reggel fél 8 órakor fog a verpeléti templomban az egek Urának bemutatni. Verpelét, 1907 december 31. Áldás és béke poraira! Rhédey Gyula dr., Rhédey Antónia, özv. Rhédey Ferencné sógora, illetve sógoronő. Török Erzsébet nagynénje. Rhédey Antal, Rhédey Gyula, Rhédey Károly unokatestvérei.

Szilveszterest. A sümegek Kisfaludy kaszinó 1907 december 31-én is megtartotta

deszákakon csakugyan dobolt valaki és be-szivított a madárfogó türelmetlen hangja:

— Józsa?
A fiatal lány szolid megadással indult az ablak felé. Végre a kis kosztadó lány regényének, felébredünk. De Boros két karjával kapott utána, megragadta és vissza fordította arccal felé.

— Itt maradsz! Az enyém vagy. Pszt!
A leány most már boldogan simult hozzá. A könnye is eltűnt, arca ragyogott s ujját feltartva most már pajkos cinkossággal mondta ő is:

— Pszt!
A vocatos dobolt még egy sort, szólt is, aztán haragos, dobogó léptekkel eltávozott.
— A gyáva, — mondta utközben. Megszökött. Nem mert szembe nézni az étellel.
Azok odabent összesimulva hallgatták a lépteit. Mert egyre távolodott. Vitte magával a kilátást, az előmenetelt, a rangot. S ami helyette itt maradt, csak egy hosszú meleg ölekezés.

Csak ez . . . De hát, Istenem, mikor az ember még fiatal, meg akkor mikor már nagyon öreg, azt mondja, hogy ez az egyetlen cél az, amiért érdemes lesz és érdemes volt élni. És a kijelentéséhez feltétlenül ragaszkodik, bármint vélekedett is különben amaz évek alatt, melyek e két határ közt lévő hézagot kitöltötték.

Szabóné Nogall Janka.

szokásos szilveszterestéjét. A multság társas vacsorával kezdődött. Utána megeredt a tánc. Éjfélkor a társaság tagjai egymásnak elrebegették a b. u. é. k. Azután a fiatalok újra táncra perdült s járta egész 4 óráig. Ott voltak: Asszonyok: Bánfi Alajosné, Hladny Jánosné, Karácsony Kálmáné, Orbán Lajosné, Sólyomy Tivadarné, Sümegek Tivadarné és Vértessy Béláné. Leányok: Bánfi Ilona, Mariska és Irénke, Püzik Mancsi, Eitner Margitka, Mojzer Mariska, Németh Böske, Orbán Irmuska, Stern Laura, Szobovics Herminke, Unger Margit, Vértessy Margitka és Editke.

Polgári leányiskola Tapolcán. Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a tapolcaiak küldöttségének megígérte, hogy 1909-ben polgári leányiskolát szervez ott.

Kiállítás Keszthelyen. Az 1909-ben Keszthelyen rendezendő kiállítás céljaira Kossuth Ferenc kereskedelmi és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterek közel 100 ezer korona hozzájárulást helyeztek kiállításba.

Felülfizetés. A csabrendeki ifjúság által szegény gyermekek felruházása javára rendezett műkedvelő előadás alkalmával felülfizettek: Lengyel Armin dr. 6 K, Böhm Vilmos 3 K 60 f, Posgay Andor 2 K 40 f, Böhm János, Rábai N. 2—2 K, Hohman Sándor 1 K 60 f, Káldor Ignác, Kálmán Jenő, Lengyel Pál, Löb Ignác, Löb Ernő, Schiffer Izso, Somogyi Ferenc, Szoboszlai Pál 1 K, Bakos Ferenc, Goldschmied Dávid, Hullai Ernő, Kálmán Mór, Kohn Lajos, Weisz Arnold, Winkler Sándor dr. 80—80 f, Goldschmied Mátyás, Keszler József, Neuwald I. 60—60 f, Kálmán Lajos 50 f, Földi József, Frelle Sándorné, Grünbaum Gusztáv, Hamburger Ignác, Horváth János, Kaufman József, Steiner Izraelné, Szatmáry Jánosné, Weisz Salamon, Ungár Ernő, Ungár Fülöpné 40—40 f, Csikós József 30 f, Keszler Zsigmond, Kulics Gyula, Schwarz Vilmos 20—20 f. Az adományokért ez uton is köszönetet mond a rendezőség.

Közgyűlés. A sümegek polgári önkép-zőkör évi rendes közgyűlését ma, vasárnap délelőtt fél 11-kor tartja.

Korcsolyázás. A sümegek korcsolyázó egyesület jégpályáját megnyitotta.

Az adózók figyelmébe. A községi elöljáróság fölhívja azokat az adózókat, akiknek ingatlanát adósság terheli, ezt a hivatalos órák alatt adóleengedés céljából a bekebelezési végzések bemutatásával az elöljáróságnak jelentsék be.

Népesedés. Sümegekben 1907-ben született 201, meghalt 195 egyén. A szaporodás 6. Házasságot kötött 49 pár.

Községi vadászterületek bérbe-adása. A közigazgatási bíróság döntvényben mondotta ki, hogy községi vadászterületek bérbeadásakor az árverés föltételeit, a kikérelési árt és az árverés határnapját a község képviselőtestülete köteles megállapítani s ezt a részben a törvény, részben a kifejtett gyakorlat által ráruházott föladatát a községi elöljáróságra rá nem ruházhatja. Az árverés föltételeibe olyan körülmények, amelyek a vadászati törvénnyel ellentétben vannak, vagy az árverés eredményét, illetve az elérhető bérösszeget csökkenthetik, bele nem vehetők. A képviselőtestület a vadászati gyakorlatára, valamint a vadak által okozott károk megtérítésére az árverés föltételeibe vagy a szerződésbe külön eljárási szabályokat, amelyek a vadászati törvénnyel vagy a fennálló polgári törvényekkel ellentétesek, föl nem vehet.

A tüdővész pusztítása hazánkban. A belügyminiszter jelentése szerint 1905-ben Magyarországon tüdővészben elhalt 76.545 egyén. A magyar birodalomban 1907 szeptember havában gümőkórban elhalt 4568 egyén. Ebből a Dunántúlra esik 689. E szám törvényhatóságok szerint így oszlik meg: Baranya vármegye 61, Pécs városa 18, Fejér vármegye 41, Székesfehérvár városa 8, Győr vármegye 23, Győr városa 6, Komárom vármegye 31, Komárom városa

3, Moson vármegye 34, Somogy vármegye 98, Sopron vármegye 66, Sopron városa 13, Tolna vármegye 45, Vas vármegye 90, Veszprém vármegye 51, Zala vármegye 101. Zala vármegye állandóan a szomorú statisztika élén halad.

Polgármester-választás. Zalaegerszeg város képviselőtestülete december 28-án választott polgármestert. A tisztújító közgyűlésen Árvay Lajos alispán elnökölt. A kijelölt bizottság a polgármesteri állásra Korbai Károly dr. újpesti ügyvédet, mint egyetlen pályázót kandidálta s a közgyűlés közfelkiáltással polgármesterré is választotta.

Szolgabírók beosztása. Batthyány Pál gróf főispán Huszár Pál dr. főszolgabíró a zalaegerszegi, Farkas Kálmán tb. főszolgabíró a csáktornyai, Udvardy Imre dr. szolgabíró a balatonfüredi és Paál Viktor szolgabíró a zalaszentgróti járás főszolgabírói hivatalához rendelte ki.

Az iskola megnyitása. A kanyaró városunkban megszűnt. A hatóság az elemi iskola megnyitása érdekében a vármegye alispánjához előterjesztést tett. Az iskola megnyitásáról intézkedő rendelet a jövő keddig valószínűleg megérkezik.

A hajózás megszüntetése. A Balatontavi gőzhajós társaság a fagy következtében mind a személy, mind az áruszállítást folyó hó 2-án végleg megszüntette.

Balatonfüred megvétele. Nagyszabású mozgalom indult meg a Bencés-tanítótrend tulajdonát képező fürdőintézet megvétele és a modern kor igényeihez mért fejlesztése céljából. Az eszmét kedvezően fogadták a Füred-Csopak vidéki földbirtokosok, a vésztéri főpapi körök, valamint a főváros legelőkelőbb orvosai és pénzügyi körei is. A mozgalom élén állnak gróf Esterházy Ferenc, Kéty Károly és babarci Schwartzter Ottó egyetemi orvostanár, Kautz Gyula, Palotay Ferenc veszprémi nagyrépost s ib.

A cselédkérdés megoldása. A belügyminisztériumban most a sok-sok panasz után kezdenek foglalkozni azzal a tervvel, hogyan lehetne a rettenetes cselédmizériákat megszüntetni. A belügyminiszter terve az, hogy külön osztályt állít föl minden városi főkapitányságon a cselédek számára. Ez az osztály lesz a cselédek anyakönyvi hivatala. Itt fognak gyűjteni a cselédekről minden adatot Jót is, rosszat is. Nemcsak azt, hogy eddig hányszor és miért volt büntetve, hanem azt is, hogy hol szolgált, hogy viselte magát, milyen panaszok merültek föl ellene, milyen bérért szolgált, betegeskedett-e, mennyi ideig szolgált és így tovább. Egy szóval kész életrajzot kaphat majd mindenki bármely cselédéről. Sőt az is tervben van, hogy ez az anyakönyvi osztály legyen a közvetítő a cseléd és nagysága között. A mai cselédközvetítők helyére tehát állami közvetítő lépne, amely talán nehezebben, de sikeresebben és megbízhatóbban intézné a cselédközvetítést.

Új száz- és ötkoronás emlékérmek. Új év napján a király megkoronáztatásának negyvenedik évfordulójára vort 100 koronás arany és ötkoronás ezüst emlékérmek forgalomba kerültek. A százkoronás arany és ötkoronás ezüst emlékérmek képlapján öfelsége mellképe látható a következő körirattal: «Ferenc József I. K. A. Cs. és M. H. S. D. O. A. K.» valamint a verés évszáma. Az aranyemlékérmeknél öfelsége mellképe és az azt környező köralakú terület homályosítva van, a körirat és évszám félyesített alaplól emelkedik ki. Mind a száz, mind az ötkoronás emlékérmek hátlapján öfelségének megkoronáztatását ábrázoló csoportozat látható a következő körirattal «Megkoronáztatásának negyvenedik évfordulójára» és folytatólag 1867—1907 évszámok. Az arany és az ezüst emlékérmek mindkét lapjának pereme emelkedett és sima és azon belül gyöngyosor vonul körül; karimájuk sima s rajtuk mélyített betűkkel irt e szavak olvashatók: «Bizalmam az ősi erényben».

1908. Az új esztendő a keresztény időszámítás szerint az 1908-ik. Szökőévek

nevezi a naptár ezt az évet, amely 366 napból áll, mert februáriusnak szökő napja lesz. Az új év a világ évrendje szerint az 5668—5669-ik, a vízözön vége óta az 5355-ik Róma alapítása óta 2658-ik, Mohamed megjelenése óta a mai Magyarországon 1013-ik, Szent István trónra jutása óta 911-ik, Magyarországnak az európai független államok közé való soroztatása óta a 908-ik, a habsburgi háznak a római császárok trónjára jutása óta a 635-ik s amióta az ausztriai ház szakadatlanul uralkodik Magyarországon a 380-ik, I. Ferenc József uralkodása óta a 60-ik, Kossuth Lajos születése óta a 106-ik s az 1848-iki alkotmány behozatala óta a 60-ik. — Az esztendő szerdán kezdődik és csütörtökre ér véget. Az év közepe július 2-ára esik. A farsang az új évben nagyon hosszú lesz. Vízkereszt napjától húshagyó keddig, vagyis január 7-től március 3-ig, tehát 57 napig tart. Hamvazó szerda március 4-ikére esik, a husvét április 19-én, a pünkösd június 7-én lesz. A nemzeti ünnepek közül március 15-ike vasárnapra esik, Szent István napja csütörtökre, Kossuth Lajos születésnapja (szeptember 19.) szombatra, október 6-ika pedig keddre esik.

Üzenet. A keszthelyi Hírlap a következőket izeni:

Völgény. Az eljegyzési hírek közzététele a kiadóhivatal hatáskörébe tartozik, ahol előfizetőink családja híreit díjmentesen a legnagyobb készséggel közlik. A nem előfizetők eljegyzési híreinek közlési díja, úgy tudjuk, négy korona. Miért? Azért mert ha egyebként nem méltóztatik tudni, hogy helyi lap is van a világon, sőt fennenn hirdeti, hogy a vidéki sajtónak kevés a létezősége, miként van, hogy mindjárt a helyi sajtó felé fordult, mikor becses nevént nyomatásban akarja látni? Nekünk egy ötsoros hirt a szedők nem szednek ki ingyen, a betűk kopását se fizeti meg a nagyharag, sőt az a papírrészecske is, amelyet a hirt elfogjal, több száz példányt véve pénzértéket képvisel. Szóval az ön híre nekünk kiadásokat okoz. Miért legyünk tehát mi önnel szemben gavallérok, mikor sem ön, sem kedves családja soha egy fillért sem áldozott a helyi sajtó istápolására? Miért dolgoztassunk mi a nyomdában ingyen, mikor ön jól tudja, hogy a fővárosi lapokban azért a híreért 8—10 koronát kell fizetni. Ha ön olvasni és olvasatni akarja, hogy mi történt becses személye körül, hát fizessen érte, vagy legalább is legyen olyan udvarias és rendelje meg egy kis időre a lapot.

Ebben ez üzenethez mi még hozzáfűzzük, hogy a vidéki hírlapírók országos szövetsége kötelezte tagjait, hogy előfizetők híreit 5, nem előfizetőkét 10 K-ért közölhetik csak. Mert a lap előállítására sok pénzbe kerül.

Ami jól izlik, az a szervezetnek rendesen hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen a gyógyszerek. A «Scott-féle Emulsio» feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítású a csukamájolajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszertárakban.

Olcsóbb lett a motorbenzin. A kereskedelemügyi miniszter a következő leiratot intézte a kamarákhöz: A benzin motorral dolgozó kisiparosok és kigazdák részére szükséges benzin adószabályozása tárgyában az 1905. december 3-án ad 67740 sz. a. kelt iteni leirat kapcsán értesitem a t. kamarát, hogy a fentemlített adómentes motorbenzin mérsékelt eladási ára f. évi dec. 1-től az 1908. évi május hó 5-ig terjedő időszakra illetőleg további intézkedésig mm.-ként 20 (husz) koronában állapítatik meg. E szerint 4 K-val olcsóbb lesz a motorbenzin, mint 1907. aug. 1-től november 30-ig, amely időszakra mm.-ként 24 koronában lett megállapítva.

Olcsóbb pénz. A múlt év vége felé mutatkozó könnyebbség a pénzpiacokon az új esztendőre meghozta az első biztató jelet a javulásra, az angol bank leszállította egy teljes százalékkal a kamatlábat. Az angol banknak ez az intézkedése kétségtelemnél

teszi, hogy az amerikai pénzválság túl van a delelőjén s hogy egyenlőre visszaeséstől nem kell tartani.

A jó falusiak. Két falusi atyafi halad el a Ramassetier szobor kerítése mellett.
— Te, ugye komédiások gyűnnek ide — szólal meg az egyik.
— Dehogy, szobor lesz ott.
— Hát ammeg má mi?
— Tudja a fene!

Hátralékos előfizetőkhez. Hátralékos előfizetők gyöngéd figyelmeztetésére eszelle ki egy vidéki lapírónk a következő tréfát. Legutóbbi számában a következő kis »tanulságos mesét« közölte.

A memyország kapujában.

Szent Péter: Ki vagy?

Az elköltözött lelke: Nagybürgözi polgár vagyok.

Szent Péter: Voltál előfizetője az ottani heil lapnak?

Az elköltözött lelke: Igenis voltam.

Szent Péter: És megfizetted pontosan az előfizetési díjat?

Az elköltözött lelke: Nem, arról megfeledeztem.

Szent Péter: Katonanyelven: Mmmars!

Kiadó lakás. A városház uccában levő házamban az első lakás április 24-től kezdve kiadó. *Joachimstál* István.

Szalón fűtő-szén, legjobb minőségű, bármely mennyiségben kapható Darnay Kálmán kereskedésében Sümegen.

Legolcsóbb főzőedény. Nem a vásári edény a legolcsóbb, melynek már első használatnál lepattog máza, hanem a most forgalomba hozott *Sphinx* sajtolt lemez edény, mely oly vastag mint az öntött edény, belső szürke máza érdes, így nem pattoghat le, külső színe májvörös. E legtartósabb edényből fazék és lábos fél literől tíz literig gyári áron kapható Darnay Kálmán kereskedésében, Sümegen.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**

Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

Gyengésséget,

akár szervezeti fejletlenségéből, akár betegségéből származnak, gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsio, melyet tökéletes tápanyagoknak lehet nevezni, mert rendkívül hatásos a gyógyszerje, s emellett **izletes és könnyen emészthető.** A

Az emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet - a halászt - kérjük figyelembe venni.

legmakacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a

SCOTT-féle EMULSIÓ

hoz, mely a leggyengébb gyomornak sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Mit kíván Lili ajándékba:

Egy babát, mely beszélni tud; egy babakocsit és egy egész rakás Fay-féle valódi Sodener Minerál-pasztilát. Ezért ugyanis a kicsike bolondul és ennek köszönhető, hogy mindig élénk. Látta már Lilit valaha betegnek? Vagy köhögött valaha? Látja, ezt műveli a Fay-féle valódi Sodener rendszeres használata. Kísérlelj meg ön is, egy doboz csak 1 K 25 f. Minden gyógytárban és drogériában kapható.

Főigynökség
Magyarország is Ausztriára:
W. Th. Guntzert, Wien IV., Grosse Neugasse 27.

Szükségeiteket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNÁC épület- és butorasztalos Széchenyi-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-utca

DARNAY KALMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségtár.

FEJES LAJOS, hentes és kocsmáros. Árpád-u. 156. sz.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó u.
GRÜNFELD J. úri szabó üzlete és kész férfi ruháktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454. sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

JOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca. Epstein-ház.

KELL JENŐ hétköcsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és kocsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme. Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

NOVÁK SÁNDOR mézeskalácsos és lisztkereskedő. Deák Ferenc-ucca 112. sz.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sarkóraktár. Árpád-ucca.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasúti vendéglős.

SKÁLAK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJARTÓ GYORGY templom-, szoba- és dímfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az »Arany-báránny«-hoz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruh raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán és üvegáru nagykereskedése.

ZSCHIESCHE JÓZSEF gőzmalomtulajdonos. Gabonacsere.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém Sümeg és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy fényképészeti műtermemet Sümegen Kohlmann Miksa úr házából áttettem a **Kisfaludy szálloda üvegtermébe**, mely a téli időnyben legalkalmasabb bármily nagyvárosi műteremnek. Felvételeket csak a farsang tartama alatt minden ünnep, vasárnap és hétfőn reggel 9 órától délután 4-ig, bármily borús vagy havazós időben is eszközölök. A képek épp oly tiszták, mint napfény mellett. Készítek legújabb matt és fényes képeket és levelezőlapokat, a legjutányosabb áron. Nagyításokat régi vagy új képekről egész életnagyságig eszközölök. Felvételeket kívánatra háznál vagy vidéken is eszközölök ugyanazon áron. Műtermem fűtve van s kis gyermekek felvételére is alkalmas. B. pártfogást kérve, maradtam kiváló tisztelettel
Antal Béla fényképész.

Lakások, gazdasági épületek
fedésére szolgáló vízathatlan
kátrányos fedőlemezt.

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart
és a legolcsóbban árusít

Würzburger Jakob, Sümeg

THE-KING of Jamaica RUM

Legfinomabb minőség! Eredeti töltés
Legnemesebb faj! Kiadós, tiszta és
zamatos.

Sümegen egyedárusításban kapható:

Beretzky Gyula úrnál.

Értesítés.

A sümegi Népbank 1908. évi január elején XXXVI-ik törzsbetéti osztályát az alapszabályok értelmében megnyitja.

Egy törzsbetét hetenkint
50 fillér.

A törzsbetevők által felveendő kölcsönök után 6% kamat és 1% kezelési díj fizetendő.

A további feltételek az aláíráskor megmagyaráztatnak. Előjegyzések Sümegen 1908. január 1-től kezdve az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt történhetnek.

A Sümegi Népbank igazgatósága.

Legnagyobb

találmány

csak 2 frt 55 kr.

A nemrég feltalált »System-Roskopf Patente«-gyűnikkel rem. zsebóra, 36 órás, percekre pontosan járó szerkezettel és másodpercmutatóval. 3 évi jótállás. (Egy csinos óralánc és 5 darab dísz tárgy ingyen mellékeltek.)
Egy finom, igen szépen vésett férfi ezüstóra egy ezüstláncsal együtt 5 frt. 55 kr.

Nem megfelelően a pénz visszaadatik, miélt is kockázat ki van zárva. Szétküldi utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett

M. J. Holzer's Wwe. Marie Holzer
óra, arany-, ezüst- és ujezüst-tárgyak, valamint hangszerek gyári raktára

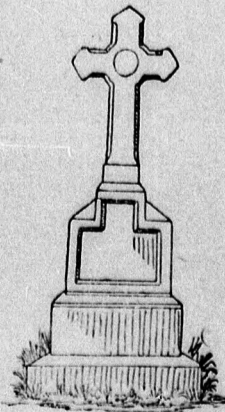
Krakau, St. Gertrudgasse 29.

Gazdagon illusztrált árjegysékek ingyen és bérmentve.

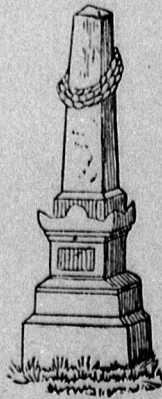
Ügynökök kerestetnek.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sírköben. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Síremlékeket, uti kereszteteket, szentháromság szobrokat, épület és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Mindennemű
nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen.

Mindennemű
könyvkötőmunkák
elfogadtatnak.

Süm

Mi
a víz
és tu
egys
jégk
csak
bevá

Me
rend
is, ta
vezet
nem

Ne
láttá
azon
alig
gyas
a fer
azuta
hogy
tetek

Ha
kitisz
dái
közeg
Sára

No
minde
szeme
sebb
már.
En el
Föltes
minde
tiszte
terem
fizetés
ahogy
Absz
tam
józan
tudás
ortog

És
vagy
lelkiis
óraki
szam
tam,
re se
den
lehet
mara
ponij
Titká
van t